

Datum 2026-01-21

Informationsklass Öppen

Diariennr (åberopas) A754.825/2025

Saknr 000

Polismyndigheten

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.ofa.dis.remisser@regeringskansliet.se

Er referens Fi2025/02192

Nya regler mot bedrägerier och annat vilseledande genom elektroniska kommunikationer

Sammanfattning

Polismyndigheten är i huvudsak positiv till promemorians förslag och bedömer att ett genomförande av dessa kommer att få vissa positiva effekter för myndighetens brottsbekämpande arbete. Enligt Polismyndigheten skulle dock de positiva effekterna förstärkas om de uppgifter som hindras från att nå fram kunde användas i myndighetens brottsbekämpande verksamhet och om det skulle vara obligatoriskt för de som gör massutskick av SMS via applikation till person-tjänster att anmäla avsändarnamn till registret över användarnamn.

Polismyndighetens synpunkter

Bedrägeribrottslighet med hjälp av elektroniska kommunikationer är ett stort samhällsproblem som genererar mycket stora brottsvinster och ofta drabbar äldre personer.

Det finns enligt Polismyndigheten behov av effektivare verktyg för att bekämpa bedrägeribrottsligheten. Polismyndigheten ser därför positivt på att det i promemorian lämnas förslag som kan antas förbättra möjligheterna att bekämpa denna typ av brottslighet.

Vad gäller de olika förslagen i promemorian vill Polismyndigheten särskilt framhålla följande.

4 kap. 12 § lagen om elektronisk kommunikation

Polismyndigheten är positiv till att det föreslås att en tillhandahållare av en allmänt tillgänglig nummerbaserad interpersonell kommunikationstjänst inte ska överföra ett elektroniskt meddelande om den har anledning att anta att

meddelandet överförs som ett led i ett bedrägeri eller i syfte att på något annat sätt vilseleda en vidare krets av mottagare.

Polismyndigheten noterar det som i promemorian anförts om tillämpningsområdet för artikel 97.2 i kodexen för elektronisk kommunikation. Oaktat detta vill Polismyndigheten framhålla att den föreslagna regleringen enligt myndigheten skulle ge betydligt bättre effekter för brottsbekämpningen om även tillhandahållare av allmänt tillgängliga nummeroberoende interpersonella kommunikationstjänster omfattades.

I fråga om bestämmelser som syftar till att möjliggöra en effektiv brottsbekämpning anser Polismyndigheten att allmänt tillgängliga nummeroberoende interpersonella kommunikationstjänster som utgångspunkt bör jämföras med allmänt tillgängliga nummerbaserade kommunikationstjänster, se bl.a. myndighetens remissvar avseende utkast till lagrådsremiss Datalagring och tillgång till elektronisk kommunikation.

9 kap. 6 a § och 27 § lagen om elektronisk kommunikation

Behandling av trafikuppgifter och lagring av dessa

I den föreslagna 9 kap. 6 a § lagen om elektronisk kommunikation (LEK) anges att trafikuppgifter får behandlas om uppgifterna behövs vid åtgärder som krävs för att fullgöra skyldigheten i 4 kap. 12 § samt att uppgifterna då får behandlas i den utsträckning och under den tid som är nödvändig för ändamålet och att de sedan genast ska utplånas.

Enligt 9 kap. 4 § LEK gäller inte de begränsningar för behandling av trafikuppgifter som följer av 9 kap. 1–3 §§ LEK för meddelanden som omfattas av s.k. bevarandeförelägganden enligt 27 kap. 16 § rättegångsbalken eller beslut om hemliga tvångsmedel.

I 9 kap. 19 § och 22 § LEK föreskrivs lagringsskyldighet under vissa förutsättningar för abonnemangsuppgifter och trafikuppgifter.

Enligt Polismyndigheten är det inte klart hur åliggandet att genast utplåna trafikuppgifter efter att de använts för att uppfylla skyldigheten enligt 4 kap. 12 § LEK, vilket föreslås i den nya 9 kap. 6 a § LEK, förhåller sig till nyss nämnda bestämmelser om behandling av trafikuppgifter i 9 kap. 4 § LEK och lagringsskyldighet i 9 kap. 19 § och 22 § LEK.

Enligt Polismyndigheten vore det värdefullt att i myndighetens brottsbekämpande verksamhet kunna använda uppgifter om meddelanden som hindrats från att överföras enligt 4 kap. 12 § LEK. Detta förutsätter dock att

det inte föreligger en skyldighet att genast utplåna uppgifterna efter att de hindrats att nå fram, för de fall att de omfattas av beslut om bevarande-föreläggande eller hemliga tvångsmedel enligt 9 kap. 4 § LEK eller är föremål för lagringsskyldighet enligt 9 kap. 19 § och 22 § LEK. Mot denna bakgrund är Polismyndighetens uppfattning att regleringen bör justeras så att det tydligare framgår att bestämmelserna i 9 kap. 4 § LEK och 9 kap. 19 § och 22 § LEK är tillämpliga.

Bedömningen av om det finns anledning att anta att meddelandet överförs som ett led i ett bedrägeri

I promemorian anges att de åtgärder som en tillhandahållare vidtar för att fullgöra skyldigheten att i vissa fall inte överföra elektroniska meddelanden med hänsyn till bestämmelserna i 9 kap. 27 § LEK får utgå från annan information om meddelandet än dess innehåll.

Polismyndigheten anser dock att det kan finnas skäl att överväga en ändring av 9 kap. 27 § LEK för att, såvitt avser massutskick av SMS genom applikation till person-tjänster, möjliggöra en granskning av meddelanden inte bara utifrån abonnemangsuppgifter och trafikuppgifter utan även utifrån innehåll. På så sätt skulle de SMS som har ett bedrägligt syfte lättare kunna upptäckas och hindras från att nå fram. Innehållet i de SMS som skickas i massutskick genom applikation till person-tjänster får generellt sett – oavsett om det är fråga om legitima meddelanden såsom reklam, information eller bedrägliga meddelanden – anses vara betydligt mindre integritetskänsligt än innehållet i vanliga meddelanden, varför Polismyndigheten anser att en sådan reglering bör övervägas om registrering i det register som behandlas i nästa avsnitt inte är obligatorisk utan bygger på frivillighet.

4 kap. 10–15 §§ förordningen om elektronisk kommunikation

Polismyndigheten ser positivt på att frågan om ett register över avsändarnamn i SMS behandlas i promemorian. Polismyndigheten bedömer att ett sådant register i viss mån skulle minska risken för bedrägerier.

Enligt Polismyndigheten bör det emellertid övervägas om inte en ordning med obligatorisk registrering i registret över användarnamn för de som gör massutskick av SMS med hjälp av applikation till person-tjänster skulle vara lämpligare. En sådan ordning skulle kunna innebära att endast de som registrerat sina användarnamn i registret skulle kunna göra massutskick av SMS genom applikation till person-tjänster. Polismyndighetens uppfattning är att en sådan ordning ytterligare skulle minska risken för bedrägerier jämfört med en ordning med frivillig registrering. Enligt Polismyndigheten väger de brottsförebyggande effekterna i detta avseende tyngre än det merarbete som ordningen skulle medföra för avsändare av mass-SMS via

applikation till person-tjänster. Likaså anser Polismyndigheten att det är rimligt att de som i sin verksamhet vill använda sig av applikation till person-tjänster för att göra massutskick av SMS får stå de kostnader som är förknippade med att föra ett register av detta slag. En reglering av denna innebörd skulle också rimligen underlätta väsentligt för tillhandahållarna vid bedömningen av vilka meddelanden det finns anledning att stoppa.

Konsekvenser för Polismyndigheten

Polismyndigheten bedömer att ett genomförande av förslagen kommer att få vissa positiva effekter för myndighetens brottsbekämpande arbete. De positiva effekterna skulle dock, som Polismyndigheten ser det, förstärkas om de uppgifter som hindras från att nå fram kunde användas i myndighetens brottsbekämpande verksamhet och om det skulle vara obligatoriskt för de som gör massutskick av SMS via applikation till person-tjänster att anmäla avsändarnamn till registret.

Yttrandet har beslutats av juristen Lars Stark efter föredragning av juristen Mikael Karlsson.

POLISMYNDIGHETEN

Lars Stark

Mikael Karlsson

Remissvaret har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter

Kopia till

Justitiedepartementet (PO)
Arbetsstagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli